

#AuditorProud

Tijdens de voorbereidingen op de landelijke examens audit & assurance komt het gesprek met studenten al snel op recente publiciteit, zoals over het tweede voortgangsrapport van de Monitoring Commissie Accountancy en een onderzoek onder jonge accountants. Die schetsen niet direct een prettig perspectief voor de nieuwe generatie accountants, lijkt me.

In mijn praktijk herken ik dat, op een regenachtige dag. Het gevoel van volle dossiers met checks & balances in de categorie 'weet je zeker dat je hier rechtsaf wilt'. Er toe leidend dat je de neiging zou kunnen hebben innovatieve keuzes maar niet te maken, want gewoon de mainstream volgen kost minder tijd. Belangrijker nog: de kans dat accountants straks niet meer weten waarom die keuzemomenten er zijn en we vasthouden aan detailtesten die mogelijk een schijnzekerheid geven.

Ik hou van omdenken, de zon schijnt immers ook geregeld. Elkaar perspectief geven doet een andere wind waaien. Tijd om een nieuwe weg naar Rome te bewandelen, in dit geval het perspectief van technologie. Dat is geen bedreiging maar juist het fundament voor de moderne *tech savvy* accountant. Een accountant die er van overtuigd is dat, waar de computer werkzaamheden sneller, beter en wellicht ook goedkoper kan doen, je dat vooral niet meer handmatig zelf moet blijven doen. Een accountant die heel goed door heeft dat ook met technologie niet alles perfect is.

Niet voor niets benadrukt de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) dat juist in een tijd waarin de invloed van technologie steeds groter wordt, professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming cruciaal zijn. Auditing is geen wiskunde maar een creatief vak van een trotse audit professional, die doorgrondt welke aanknopingspunten technologie hem of haar biedt, maar vooral ook *master* van de situatie blijft door kritisch te blijven. Het is alsof je een complexe puzzel oplost, waarbij je de puzzelstukken van verzamelde controle-informatie uit interne en externe bronnen in samenhang in elkaar past. Ik word erg enthousiast van de snelle ontwikkelingen rond data analytics in de context van die puzzelstukken. Er zitten namelijk wetmatigheden in de processen van de klant die hun weerslag krijgen in de digitale sporen in de administratie.

Een voorbeeld uit een lopend project in mijn omgeving: het fenomeen onregelmatigheidstoelage (ORT) bij een Amsterdamse ouderenzorginstelling. Het is een materiële post in de jaarrekening, die voor de directeur elke maand weer kopzorg oplevert of de uitbetaling per persoon terecht is en of er de komende maand niet nog allerlei correcties moeten worden doorgevoerd. Met het thema verbandscontroles, waarmee alle Nederlandse accountants zijn opgegroeid, kun je de audit hypothese van de perfecte uitbetaling definiëren. En dit baseren op verschillende databronnen, die onafhankelijk tot stand zijn gekomen: het gaat om artsen en verpleegkundigen (personeelsbestand) werkend in de nachtdienst (roosters), bevestigd door de leidinggevende (urenverantwoording) die conform CAO (externe bron) een toeslag op het normale bruto loon (salarisadministratie) ontvangen. Het effect is een integrale test op alle uitbetalingen van de onregelmatigheidstoelage die veel meer comfort geeft dan een traditionele audit procedure. Dit omdat deze dankzij de 'reken- en vergelijkingsregels' alle ORT-betalingen in fracties van seconden controleert; niet alleen een deelwaarneming (of steekproef), maar honderd procent. Op de keper beschouwd is dat niets anders dan het verzamelen van de bekende puzzelstukken, maar nu door het koppelen van digitale footprints. Niet meer één keer per jaar, maar zo frequent als gewenst en zelfs realtime monitoren van de verbanden is mogelijk.

Baant dit de weg voor een geautomatiseerde controle? Ja en nee. Ja, omdat de jaarrekening veel posten bevat met een hoog transactievolume zonder schattingselementen, waarin de computer veel beter, sneller, relevanter en goedkoper het gewenste resultaat kan geven. En nee, je moet kritisch blijven nadenken of dit het hele verhaal is en bedenken dat er ook veel schattingselementen zitten in de jaarrekening.

De AICPA (de Amerikaanse variant van de NBA) kent een jaarlijkse 'dag van de accountant'. Wie googelt op '#AuditorProud' ziet verschillende creatieve uitingen vanuit het werkveld. Dat zouden we in Nederland ook eens moeten doen. Trots om accountant te zijn en te kunnen zeggen *Auditing is an art, embracing science!*

Deze tekst is de bewerkte weergave van mijn presentatie 'Auditing: art or science' op 7 juni 2018 voor het [International Symposium on Audit Research \(ISAR\)](#) in Maastricht.

Deel dit artikel

Peter Eimers is partner bij EY en hoogleraar Audit & Assurance aan de accountantopleiding van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Namens de NBA is Eimers lid IAASB Data Analytics Working Group.

GERELATEERD

Pieter de Kok

DISCUSSIE | Column | 05 maart 2021

Zandzakken of zandbakken

Zandbaksessies, waarin kantoren met innovatie aan de slag gaan, lijken Pieter de Kok een veel beter traject voor het beroep dan zandzakken voor de deur. →

MAGAZINE | 20 september 2019

Waar raakt nieuwe technologie de audit?

Om succesvol te blijven moet elke sector inspelen op nieuwe technologie. Dat is ook de strekking van een stevig rapport over de invloed van nieuwe technologie op... →

NIEUWS | 21 januari 2019

Marco van der Vegte: 'Accountants gaan door met verbeteringen'

"Wij zullen niet een jaar lijdzaam gaan zitten afwachten wat de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) zal gaan brengen. Wij gaan met al onze energie door met... →

TOEKOMST ACCOUNTANTSBEROEP | 21 januari 2019

Wij moeten veranderen; liever gisteren dan vandaag!

De accountant van de toekomst moet investeren in ontwerpvaardigheden, zodat hij of zij de technologie beter begrijpt. Hij moet een diepgaand inzicht krijgen in de... →

NIEUWS | 06 november 2018

Hans Verkruijsse: Traditionele accountant moet met tijd mee anders is het einde verhaal

De paradigmaverschuiving van documentuitwisseling naar data-uitwisseling heeft grote gevolgen voor de bestuurlijke informatieverzorging en voor het beroep van accountant.... →
